

2. Dashkevych Ia. R. Ukraina vchora i nyny: Narysy, vystupy, ese / Ia. R. Dashkevych. – K.: HAH Ukrainy; In-t ukr. arkhoeohrafi, 1993. – 192 s.

3. Dashkevich N. P. Obschiy ocherk osnovaniya i deyatelnosti Istoricheskogo obschestva Nestora–letopistsa. Za istekshie 25 let ego suschestvovaniya «Chtenie v Istoricheskom obschestve Nestora–litopistsa» / N. P. Dashkevich. – K.: [B.i.], 1899. – Kn.13. – S.3–12.

4. Dzhereloznavstvo istorii Ukrainy. Dovidnyk. Problemy edytsiinoi ta kameralnoi arkhoeohrafi: istoriia, teoriia, metodyka. Spetsialnyi vypusk. – K.: Kyiv, un–t, 1998. – 212 s.

5. Doroshenko D. I. Ohliad ukrainskoi istoriohrafi / D. I. Doroshenko // Derzhavna shkola: Istorii. Politolohii. Pravo. – K.: Ukrainoznavstvo, 1996. – 258 s.

6. Entsyklopedia ukrainoznavstva. Zahalna chastyna / Perevydannia v Ukraini. – T.3. – K.: In–t ukrainskoi arkhoeohrafi HAH Ukrainy, 1995. – 1232 s.

7. Zaitseva Z. I. Naukovi tovarystva yak instytutsii ukrainskoi nauky druhoi polovyny XIX – pochatku XX stolittia / Z. I. Zaitseva // Pytannia istorii, istoriohrafi, dzhereloznavstva ta arkhivoznavstva Tsentralnoi ta Skhidnoi Yevropy: zb. nauk. prats. – Kyiv; Chernivtsi: [B. v.], 1997. – Vyp.1. – S.66–78.

8. Kupchynskiy O. 230 tomiv «Zapysok NTSh» / O. Kupchynskiy // Zapysky naukovo tovarystva im. Shevchenka. – Lviv: [B. v.], 1995. – T.230. – S.5–12.

9. Polonska–Vasylenko N. D. Istorii Ukrainy: Do seredyny XVII stolittia / N. D. Polonska–Vasylenko [3–ie vydannia]. – T.1. – K.: Lybid, 1995. – 672 s.

10. Polonska–Vasylenko N. D. Ukrainska Akademiia Nauk: Narys istorii / N. D. Polonska–Vasylenko. – K.: Nauk, dumka. – 413 s.

11. Potulnytskyi V. A. Narys z ukrainskoi politolohii (1819–1991) / V. A. Potulnytskyi. – K.: Lybid, 1994. – 320 s.

12. Sarbei V. H. Kharkivske istoriko–filolohichne tovarystvo ta yoho vklad v istoriohrafiu Ukrainy (Do 100–richchia zasnuvannia i pochatku dialnosti) / V. H. Sarbei // Ukrainskyi istorychnyi zhurnal. – 1977. – №12. – S.58–65.

Rad'ko P. G., doctor of historic sciences, professor of the department of political economy, Poltava National Pedagogical University named after V. G. Korolenko (Ukraine, Poltava), polkafedra@mail.ru

Avanesian G. M., associated professor of the department of jurisprudence, Poltava Institute of Economy and Law of University «Ukraine» (Ukraine, Poltava), polkafedra@mail.ru

Popularization of the ideas of Ukrainian statehood by science associations

It is comprehended the historical role of schools and scientific societies in the development and promotion of the problems of the Ukrainian state. It is proved that the development of historical science today is of particular importance. There are changes not only of the content of scientific knowledge and methods of its receipt, but of the forms of science communication with society, the organization of scientific activity. The attention that the main problem for historians is a reflection of what we are experiencing on the basis of their history and global experience. The authors point out that the study of traditions in the history of historical science requires first of all, seek a meaningful analysis of scientific knowledge. Without of the convincing analysis of the content of knowledge it is impossible to distinguish the actual development of historical science from pseudo scientific and opportunistic «schools». It is known that historiography was reluctant to compromise or to direct subordination to power, rapidly creating numerous myths that have caused deep discrediting of historical science.

Keywords: historical schools, scientific societies, national traditions of state building, historical science, Ukrainian historiography, Ukrainian statehood.

Радько П. Г., доктор исторических наук, профессор кафедры политэкономии, Полтавский национальный педагогический университет им. В. Г. Короленко (Украина, Полтава), polkafedra@mail.ru

Аванесян Г. М., доцент кафедры правоведения, Полтавский институт экономики и права Университета «Украина» (Украина, Полтава), polkafedra@mail.ru

Популяризация научными обществами идей украинской государственности

Осмысливается роль исторических школ и научных обществ в разработке и пропаганде проблем украинской государственности. Доказано, что сегодня развитие исторической науки приобретает особое значение. Происходят изменения не только в смысле научного знания и в методах его получения, но и в формах связи науки с обществом, в организации научной деятельности. Акцентируется внимание на том, что для историков главной проблемой является осмысление того, что мы переживаем на основе собственной истории

и мирового опыта. Авторы обращают внимание на то, что изучение традиций в истории исторической науки обязывает в первую очередь, обратиться к содержательному анализу научного знания. Без убедительного анализа содержательной стороны знания невозможно отличить действительное развитие исторической науки от псевдонаучных конъюнктурных «школ». Ведь известно, что историография слишком охотно шла на компромиссы или на прямую подчиненность власти, интенсивно создавая многочисленные мифы, повлекшие глубокую дискредитацию исторической науки.

Ключевые слова: исторические школы, научные общества, национальные традиции государственного строительства, историческая наука, украинская историография, украинская государственность.

УДК 321.01

Ключник Р. М., кандидат політичних наук, викладач кафедри політології, соціології та гуманітарних наук, Дніпропетровський університет ім. Альфреда Нобеля (Україна, Дніпропетровськ), nobelpolis@yandex.ru

ПОЛІТИЧНА ТА ОСВІТНЯ СФЕРИ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ В УКРАЇНІ

Розкрито основні особливості взаємодії вищої освіти та політичної сфери життя суспільства. Проаналізовано найважливіші тенденції, характерні для сучасного українського освітнього простору. Доведено, що кризові явища в освітньому просторі корелюються з аналогічними процесами у політичній, економічній і соціальній сферах. Виокремлено основні політичні цінності, поширення яких має бути результатом цілеспрямованої освітньої політики в Україні: толерантність, законотворчість, відповідальність, патріотизм. Порівнюються соціал-демократичні та неоліберальні тенденції у розвитку вищої освіти. Особливу увагу приділено новому законодавству про освіту та перспективам його імплементації. У статті використано історичний, системний, структурно-функціональний, порівняльний та інші методи.

Ключові слова: вища освіта, політична криза, політична система, аксіологічна криза, соціал-демократія, неолібералізм, політична соціалізація.

У процесі отримання освіти людина засвоює матеріальні й духовні культурні цінності свого народу та всього людства. Одна з місій освіти полягає в тому, щоб сформувати в молодого покоління відповідальне ставлення до збереження й збагачення історичних, наукових і культурних цінностей. Освіта й культура залишаються в центрі уваги всього світового співтовариства. Вони є провідними чинниками суспільного прогресу й розвитку цивілізації.

Отже, метою нашої статті є розкрити основні особливості взаємодії політичної та освітньої сфер в Україні.

Проблема співвідношення освітнього простору та політичної системи не є новою. Так, М. Еппл розглядає високоосвічене суспільство як фактор підвищення стандартів життя його членів, а також соціальної стабільності і балансу. Філософія освіти є предметом розгляду экс-міністра освіти України В. Кременя. Кризовий стан освіти в Україні досліджує Т. Бовсунівська. Проблеми вдосконалення громадянської освіти досліджує вітчизняний політолог О. Дем'янчук. В. Пашков розглядає проблеми співвідношення неоліберальних та соціал-демократичних ідеологічних настанов як чинників впливу на освітню систему.

Втім, у вітчизняному політологічному просторі бракує наукових розробок, присвячених інтеракції політичної та освітньої сфер, їх взаємовпливу та спільному розвитку в Україні.

Зрозуміло, що за цих умов перед освітою молодії української держави постає проблема забезпечення її адекватності науково-технічному та освітянському

процесам, що детермінують її стан, напрям та темпи розвитку. Тому виникнення філософії освіти є, на думку В. Кременя, «закономірним результатом розвитку самої освіти, особливо враховуючи її перехід у людиноцентристський вимір, зміну ситуації буття і становлення нового типу людини в сучасному світі постмодерну. Він, як вже зазначалося, змінює систему діяльності, адаптацію і життя в якісно інших умовах. Спостерігаючи й осмислюючи результати й наслідки своєї діяльності, – як ірраціональної, так і раціональної, – людина опинилася в ситуації, неадекватній її очікуванням, з якою вона не може знайти точки дотику, спираючись на одержаний у наявній системі освіти й культури багаж знань і здібностей» [1, с. 492].

Можна погодитись з Т. Бовсунівською, яка виокремила цілу низку ознак занепаду української вищої освіти: 1) представники верхівки суспільства віддають перевагу закордонним вишам; 2) випускники не працюють за спеціальністю, тож цілі навчання не мають професійного сенсу; 3) набуті знання не відповідають запитам сучасності; 4) якість набутих знань сумнівна, оскільки її ніхто не перевіряє; 5) значний відтік претендентів на магістратуру на користь, знову ж таки, закордонних ВНЗ; 6) знецінення аспірантури та докторантури, які не забезпечують місцем роботи та комфортним світовідчуттям; 7) падіння престижу професії викладача; 8) знеособлення знання та поширеність плагіату; 9) відсутність в основі освіти державотворчих ідей тощо [2, с. 26].

Надзвичайно важливим (поряд з кадровим та компетентнісним) є аксіологічний напрям впливу вищої школи на політичну систему, що полягає у політичній соціалізації студентства, переважну більшість якого складає молодь. Особливої актуальності ця діяльність набуває в умовах сучасної української кризи, вихід з якої може полегшити створення системи освіти на основі поєднання передових західних технологій та національних культурних традицій. Досягнення у цьому напрямку сприятимуть формуванню національної самосвідомості, вихованню почуття патріотизму, поваги до української історії та культури [3, с. 404]. На нашу думку, саме недостатня увага до освітньої сфери у східних областях України сприяла поширенню там сепаратистських ідей, що призвело до збройного протистояння.

Будь-який уряд шляхом корекції освітніх програм і на основі введення обов'язкових до вивчення дисциплін здатен впливати на рівень знань про суспільство, існуючий суспільно-політичний лад, розвивати види соціальної регуляції, формувати суспільні ідеї, почуття і відносини, змінюючи політичні настрої у суспільстві. Подібний вплив на навчально-виховний процес дає довгостроковий ефект, завдяки чому держава коригує актуальну соціальну проблематику: студент шляхом отримання освіти досягає бажаних цілей, а держава отримує лояльного громадянина.

Мета освітньої політики не повинна суперечити контексту соціального розвитку. Підвищення рівня якості освіти чи збільшення її фінансування саме по собі не обов'язково сприятиме зростанню рівня життя чи встановленню соціальної справедливості [4, с. 42]. Відтак, освітні реформи мають виступати органічною частиною більш широкої програми і бути скоординовані з економічною, соціальною, етнічною, культурною політикою [5, с. 188].

Вищевикладена візія вищої освіти притаманна здебільшого соціал-демократичній доктрині. Консерватори та неоліберали, навпаки, сприймають освітні установи як максимально автономні, самоврядні бізнесові структури. Адміністративний контроль, згідно з баченням політиків неоліберального спрямування, має бути зміненим ринковим. Себто орієнтація на результат значно домінує над пріоритетом доступності і справедливості. Іншими словами, неоліберальна доктрина розглядає освіту як спосіб поліпшення життя. Важливу роль освіта й наука відіграють у набутті навичок і знань, що формують політичну і громадянську компетентності, соціальний досвід та економічне зростання. Високоосвічене суспільство забезпечить підвищення стандартів життя його членів, а також соціальну стабільність і баланс [6, с. 17]. На нашу думку, ситуація у вищій освіті України в останні чверть століття (скорочення державного замовлення, підвищення плати за навчання, розширення мережі приватних вузів) нагадує неоліберальну модель, але з пострадянською специфікою.

Слід зазначити, що жодна ідеологія в «чистому» вигляді не зустрічається в освітній політиці, оскільки остання завжди є компромісом низки політичних сил. Вплив на вищу освіту ідеологія чинить опосередковано, через політику міністерства освіти. В умовах переходу до демократії це повністю відповідає принципу деполітизації вищої школи, що означає захист вищої школи від втягування її у політичну боротьбу та відмову від нав'язування студентам і викладачам будь-якої ідеології як обов'язкової. Незаангажованість, політичний плюралізм, надпартійність дають можливість системі освіти бути незалежною від політичних конфліктів, які дестабілізують ситуацію в усіх сферах життя. На жаль, сучасна українська освіта часто залежить від політичних уподобань чиновників вищого рангу, а учасники освітнього процесу стають об'єктами (подекуди й суб'єктами) агресивної агітації.

Втім, формуючи активістську політичну культуру в Україні, належить виховувати у молодих громадян таке ставлення до влади, в якому поєднується: 1) визнання повноважень легітимної влади й імперативності її настанов; 2) критичність і вимогливість щодо її рішень та дій; 3) активна протидія випадкам перевищення повноважень чи зловживання ними, вимога задовольнити законні інтереси й захистити законні інтереси.

Метою політичного виховання є виховання самосвідомості, ступінь якої визначається тим, наскільки громадянин пристосувався до соціально-політичних відносин, що склалися. Важливим параметром її є ставлення до політичного режиму (сприйняття, несприйняття чи активна протидія). У процесі політичної соціалізації формується увесь набір приписів, що стають для молоді взірцем політичної поведінки в умовах демократії. У результаті успішної політичної соціалізації задовольняються потреби особистості бути залученим до громадського життя. Громадянське виховання студентства може проявлятися у: 1) розробці концепції громадянсько-патріотичного виховання; 2) плануванні виховної роботи; 3) громадянській спрямованості викладання навчальних курсів; 4) методичній та практичній допомозі студентському активу в організації і функціонуванні студентського самоврядування, молодіжних громадських структур тощо.

Важливою рисою, яку має виховувати у громадян вища освіта в Україні, є толерантність, яку слід розуміти як терпиме ставлення індивіда до інших, визнання права кожного думати й діяти на власний розсуд. Вона є альтернативою конформізму та уніформізму тоталітарного суспільства. Світоглядний плюралізм, притаманний демократичному суспільству, стає викликом не тільки політиці і політикам, а й освітнім практикам, зокрема практиці політичного виховання, яке має не тільки урахувати цю багатоманітність, а й виховувати толерантне ставлення до інакомислення. Толерантність як риса демократичної політичної культури безпосередньо пов'язана з іншими її ознаками, такими як плюралізм та компроміс. Разом з тим є неприпустимим ототожнювати толерантність з терпимістю й байдужістю до антисоціальних й аморальних проявів. Толерантність – це терпиме ставлення лише до тих варіативних проявів людської діяльності, які не загрожують розвитку спільноти, нації, держави, життю й правам окремих людей та груп, а перебувають у межах демократичної системи цінностей.

Політичні події останніх років також тісно пов'язані з системою освіти. Саме студентська молодь була рушійною силою політичних змін 2013–2014 рр. Вищі навчальні заклади стали осередком вільного політичного дискурсу, майданчиком для обміну думками. Тож не дивно, що одразу після приходу до влади нова політична еліта приділила значну увагу реформуванню вищої освіти. Так, з метою наближення вітчизняної системи освіти до західних стандартів було введено науковий ступінь доктора філософії, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р., вищі навчальні заклади мають право приймати остаточне рішення щодо присудження наукових ступенів акредитованими спеціалізованими вченими радами [7].

Втім, реформи вищої освіти перебувають на початковій стадії, значна частина механізмів цієї консервативної системи функціонує за старими радянськими чи пострадянськими схемами. О. П. Дем'янчук слушно зауважує, що необхідна інституціоналізована система політичного навчання чи політичної освіти, відкрита і доступна всім громадянам незалежно від віку, рівня освіти чи виду професійної діяльності. Причому політична освіта повинна бути включена в політичну систему як один з обов'язкових її елементів, тобто, вона має набрати форми політичного інституту, нерозривно пов'язаного з іншими політичними інститутами системи [8, с. 414]. Така інституалізація набуває особливої ваги з огляду на Конституційну реформу і децентралізацію влади в Україні.

Отже, стан вищої освіти в Україні можна впевнено охарактеризувати як кризовий. Це є наслідком як важкого радянського минулого, так і безвідповідальності політичних еліт часів незалежності. Освітній простір України так і не позбувся політичної заангажованості, яка стає на заваді вільному науковому дискурсу. Реформи останніх років, законодавче закріплення автономії вишів, боротьба з корупцією є тими важелями, які можуть допомогти освітній сфері України стати незалежною від політики та інтегруватися в європейський освітній простір.

Перспективи подальших досліджень даної проблематики вбачаємо у розгляді актуальних питань вдосконалення системи вищої освіти в Україні в умовах її адаптації до європейських вимог.

Список використаних джерел

1. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум [Текст] / В. Г. Кремень. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
2. Бовсунівська Т. Реформа вищої освіти в Україні як нездоланна проблема [Текст] / Т. Бовсунівська // Віче. – 2015. – №14. – С.25–27.
3. Ключник Р. М. Вища освіта в умовах політичної кризи: функціональні особливості [Текст] / Р. М. Ключник // Гілея: науковий вісник. – 2015. – Вип.98. – С.402–406.
4. Щелкунов М. Д. Образовательное сообщество в условиях экономики знаний [Текст] / М. Д. Щелкунов // Известия Саратовского университета. Серия «Философия. Психология. Педагогика». – 2011. – Т.11. – Вып.2. – С.40–45.
5. Пашков В. А. Роль и функции высшего образования в общественном развитии сквозь призму современной доктрины социал-демократии [Текст] / В. А. Пашков // Научные ведомости Белгородского государственного университета. История. Политология. – 2015. – Вып.35. – №13 (210). – С.185–192.
6. Apple M. W. Rhetorical Reforms: Markets, Standards and Inequality / Michael W. Apple // Current Issues in Contemporary Education. – 1999. – Vol.1. – No4. – P.16–23.
7. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
8. Дем'янчук О. П. Політична і громадянська освіта як політичний інститут: потреба формування в Україні [Текст] / О. П. Дем'янчук // Гілея: науковий вісник. – 2015. – Вип.102. – С.412–416.

References

1. Kremen V. H. Filosofiia natsionalnoi idei. Liudyna. Osvita. Sotsium [Text] / V. H. Kremen. – K.: Hramota, 2007. – 576 s.
2. Bovsunivska T. Reforma vyshchoi osvity v Ukraini yak nezdolanna problema [Text] / T. Bovsunivska // Viche. – 2015. – №14. – S.25–27.
3. Kliuchnyk R. M. Vyshcha osvita v umovakh politychnoi kryzy: funktsionalni osoblyvosti [Text] / R. M. Kliuchnyk // Hileia: naukovyi visnyk. – 2015. – Vyp.98. – S.402–406.
4. Shhelkunov M. D. Obrazovatel'noe soobshchestvo v usloviyakh jekonomiki znaniy [Text] / M. D. Shhelkunov // Izvestiya Saratovskogo universiteta. Seriya «Filosofiya. Psihologiya. Pedagogika». – 2011. – T.11. – Vyp.2. – S.40–45.
5. Pashkov V. A. Rol' i funktsii vysshego obrazovaniya v obshhestvennom razvitii skvoz' prizmu sovremennoj doktriny social-demokratii [Text] / V. A. Pashkov // Nauchnye vedomosti Belgorodskogo gosudarstvennogo universiteta. Istoriya. Politologiya. – 2015. – Vyp.35. – №13 (210). – S.185–192.
6. Apple M. W. Rhetorical Reforms: Markets, Standards and Inequality / Michael W. Apple // Current Issues in Contemporary Education. – 1999. – Vol.1. – No4. – P.16–23.
7. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» vid 01 lypnia 2014 r. [Elektronnyi resurs] / Verkhovna Rada Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
8. Demianchuk O. P. Politychna i hromadianska osvita yak politychnyi instytut: potreba formuvannya v Ukraini [Text] / O. P. Demianchuk // Hileia: naukovyi visnyk. – 2015. – Vyp.102. – S.412–416.

Kliuchnyk R. M., Candidate of Political Sciences,
Lecturer of Department of Political Science,
Sociology and Humanities, Alfred Nobel University
(Ukraine, Dnepropetrovsk), nobelpolis@yandex.ru

Political and educational spheres: problems of interaction in Ukraine

Main peculiarities of interaction between higher education and political sphere of society are considered. Fundamental tendencies of Ukrainian educational space development are analyzed. Crisis phenomena in educational space depend on similar processes in political, economic and social spheres. Main political values that should be spread in Ukraine with educational policy are separated: tolerance, patriotism, self-reliance, law compliance etc. Modern social-democratic and neoliberal tendencies in high school development are compared. A special attention to new educational legislation and problems of its implementation in Ukraine is paid. Historical, system, structure-function, comparative and other methods are used in the article.

Keywords: higher education, political crisis, political system, axiological crisis, social democracy, neoliberalism, political socialization.

Ключник Р. М., кандидат політичних наук, преподаватель кафедры политологии, социологии и гуманитарных наук, Днепрпетровский университет им. Альфреда Нобеля (Украина, Днепрпетровск), nobelpolis@yandex.ru

**Политическая и образовательная сферы:
проблема взаимодействия в Украине**

Раскрыты основные особенности взаимодействия высшего образования и политической сферы жизни общества. Проанализированы важнейшие тенденции, характерные для современного украинского образовательного пространства. Показано, что кризисные явления в образовательном пространстве коррелируются с аналогичными процессами в политической, экономической и социальной сферах. Выделены основные политические ценности, распространение которых должно стать результатом целенаправленной образовательной политики в Украине: толерантность, законопослушность, ответственность, патриотизм. Проведено сравнение социал-демократических и неолиберальных тенденций в развитии высшего образования. Особое внимание уделено новому законодательству об образовании и перспективам его имплементации. В статье использованы исторический, системный, структурно-функциональный, сравнительный и другие методы.

Ключевые слова: высшее образование, политический кризис, политическая система, аксиологический кризис, социал-демократия, неолиберализм, политическая социализация.

* * *

УДК 322

Зубрицька Д.,
кандидат політичних наук, асистент кафедри
політології, Львівський національний університет
ім. Івана Франка (Україна, Львів), dara403@gmail.com

**ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ КАНДИДАТ–ВИБОРЕЦЬ
НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ У 2015 РОЦІ**

Охарактеризовано суспільно-політичні передумови, що вплинули на комунікативну форму взаємин суб'єктів та об'єктів відносин. Проаналізовано окремі норми закону, які вплинули на специфіку комунікаційних месиджів та моделей спілкування у передвиборчий період. Проаналізовано рекламні відеоролики політичних партій, які кандидували на місцевих виборах 2015 року на предмет їхніх агітаційних гасел. Визначено позитивні та негативні фактори комунікаційного процесу, що вплинули на мобілізацію електорату. Розкрито зміст і характер переходу на шляху до побудови якісної та ефективної комунікації. Сформульовано обґрунтування абсентеїзму серед молоді.

Ключові слова: політична комунікація, виборці, кандидати, легітимність, бренд, партія, еліта.

Для того, аби якісно охарактеризувати особливості комунікації варто розглянути передумови, що вплинули на визначення формату взаємин. Отож, протягом 2013–2014 років Україна зазнала значних революційних та еволюційних змін. На фоні постмайданівських подій відбулася демократичним шляхом зміна влади усіх рівнів. Після політичної кризи владних еліт, легітимність втратив президент В. Янукович, тому Верховна Рада (ВР) VII скликання, яка змогла втримати формат законотворчої діяльності, призначила у травні 2014 року дострокові президентські вибори.

26 жовтня 2014 року українці переобрали найвищий законодавчий орган – Верховну Раду. Тому логічним етапом оновлення та зміни влади стали місцеві вибори 25 жовтня 2015 року.

Впродовж 2014–2015 років українське законодавство було суттєво скореговане під тиском громадських організацій і рухів у частині надання можливості причетним до конституційного перевороту 2013 року та припинення реформ щодо європейської інтеграції, і на кінець, унеможливлення участі у виборах людей, причетних до жертв мирних мітингувальників на Майдані Незалежності взимку 2013–2014 років.

На фоні таких суттєвих трансформаційних змін, політична система України стала більш чутливою до

зовнішніх викликів у формі «вимог» та «підтримки» за Девідом Істоном. Зважаючи на ці обставини парламент VIII скликання в чергове прийняв новий закон для волевиявлення на місцевих виборах. Остаточна версія закону повинна була сприяти якісному відображенню політичного вибору електорату; максимально інтегрувати практику європейського законодавства та влаштовувати парламентські фракції, що голосували за прийняття в останньому читанні. Проте, аж в процесі виборів і під час підрахунку голосів почали виявлятися явні неточності, популістські норми (про жіночу квоту), викривлення волевиявлення (перемагають кандидати, що отримали друге чи третє місце у рейтингу на окрузі), слабку прив'язку обраних депутатів до своїх округів (деякі округи залишилися без представників) тощо.

Отож, підсумовуючи передумови, виділяємо два основні фактори, що вплинули на комунікацію під час місцевих виборів–2015:

- новий закон «Про місцеві вибори» [3];
- загальноукраїнські особливості партійних брендів.

Щодо партійних брендів, то локомотивами успіху стали традиційно політичні партії, що представлені у Парламенті поточного скликання. Даним суб'єктам висунення нема потреби працювати над упізнаваністю та промоцією бренду. Єдині чинники, що успішно впливають на їхній рейтинг – це успішна і результативна робота у парламенті.

Тут, звісно, є і суттєвий недолік, якщо говорити про наявну ситуацію, бо Верховна Рада VIII скликання приймає багато непопулярних рішень, зокрема про підвищення вартості комунальних послуг, збільшення податкового навантаження (вводиться військовий податок), розподіл бюджету здійснюється не на користь підвищення рівня життя а на перспективні реформи (інфраструктуру, боротьбу з корупцією). До того ж беруться значні позики від міжнародних донорів. Значна кількість потенційних виборців негативно оцінює таку діяльність Ради, тому цей негатив стає так званими шкідливими заслугами партії і переноситься на місцевий рівень.

Аналізуючи партійні невдачі перед виборцями, найпомітнішими були такі:

– політичній партії «Батьківщина» забракло аргументів на користь ефективної роботи щодо надання державних пільг і субсидій. Партійні лідери активно займалася цим питанням, створювали комісії і наглядові ради, вели публічні дискусії, але результатом їх діяльності не стала жодна суттєва правка чи рішення щодо зниження вартості комунальних послуг. Для політичної реклами використали гасла «за справедливі тарифи» [4];

– президентська партія «Солідарність» Блок Петра Порошенка втрачала у рейтингу за непопулярні рішення, затяжні реформи, конфлікт на Сході України тощо. Використовувала для агітації популярну тематику «зберегти мир», «зберегти країну» [14]; на ресурсі youtube в інтернеті з офіційного каналу партії публікується відео про військові злочини в Україні, розкривається хронологія подій протягом 2013–2015 років від «Концепції гібридної війни Росії проти її супротивників», авторства начальника генштабу Росії Валерія Герасимова [5];

– партія «Самопоміч» ефективно використала можливості, що дає їй приналежність до парламентської більшості (маючи третю за кількістю мандатів партію – 32 депутати), при тому критикуючи чинну владу за довготривалі реформи і кадрову політику [6];